

De?i?ime Kar?? Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *De?i?ime Kar?? Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19564>

Öz

De?i?ime Kar?? Tutum Ölçe?i (DKTÖ), ?. Seren taraf?ndan 2005 y?l?nda doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmif bir ölçme arac?d?r. Bu ölçe?in temel amac?, bireylerin de?i?im olgusuna yönelik tutumlar?n? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek geli?tirme çal??mas?, özellikle kalite belgesi alm?? hastanelerde de?i?im ile örgüt kültürü aras?ndaki ili?kinin incelenmesi ba?lam?nda yürütülmü?tür. Ölçek, bireylerin örgütsel de?i?imlere kar?? gösterdikleri direnç veya kabul düzeylerini belirlemeye odaklanan çok boyutlu bir yap? ölçmeyi hedefler.

Geli?tirme sürecinde, ba?lang?çta 57 maddelik geni? bir havuz olu?turulmu?; ard?ndan ölçe?in psikometrik özelliklerini belirlemek üzere kapsam geçerli?i ve iç tutarlılık analizleri yapılmı?tır. Bu çal??malar, DKTÖ'nün bilimsel ara?tırmalarda kullanılabilecek güçlü bir psikometrik araca sahip oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

De?i?ime Kar?? Tutum, Ölçek Geli?tirme, Örgüt Kültürü, Hastane Yönetimi, Psikolojik Yap?, ?ç Tutarlılık, Kapsam Geçerli?i.

Yazarlar

Seren, ?.

Amaç

De?i?ime Kar?? Tutum Ölçe?i'nin (DKTÖ) birincil amac?, bireylerin örgütsel ve çevresel de?i?imlere yönelik alg?, duyu ve davran??sal e?ilimlerini kapsayan tutumlar?n? sistematik olarak ölçebilecek, Türkçe geçerlili?i ve güvenilirli?i kan?tlanm?? bir enstrüman olu?turmaktır. Ölçek, özellikle sa?lık sektöründe (kalite belgesi alan hastaneler) çal??an personelin de?i?im süreçlerine adaptasyonunu ve direncini incelemek üzere tasarlanmı?tır.

Ölçek, yöneticilere ve ara?tırmacılara, de?i?im yönetim stratejilerinin etkinli?ini artırmak amacıyla, çal??anlar?n de?i?im konusundaki genel e?ilimlerini ve potansiyel direnç noktalar?n? tespit etme imkan? sunmaktadır. Bu sayede, de?i?im süreçleri daha etkili bir ?ekilde planlanabilir ve yönetilebilir.

Yap?

Ölçek, "De?i?ime Kar?? Tutum" ad? verilen karma??k bir psikolojik yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, bireyin de?i?ime dair inançlar?n? (bilişsel bile?en), duygusal tepkilerini (duygusal bile?en) ve

de?i?ime yönelik eyleme ge?me e?ilimlerini (davran??sal bile?en) içerir.

Ölçek geli?tirme sürecinde, bu tutumun gözlenebilir tüm özelliklerini temsil eden maddelerin kapsamda yer alması temel prensip olarak benimsenmi?tir. Ölçe?in, bireylerin yeniliklere kar?? ne kadar aç?k veya kapalı oldukları, de?i?imi bir tehdit mi yoksa bir fırsat mı olarak algıladıkları belirleyen alt boyutlardan oluştu?u varsayılmaktadır.

Geçerlik

DKTÖ'nün geçerlik çalışmaları kapsamında öncelikle **Kapsam Geçerli?i** (Content Validity) incelenmi?tir. Kapsam Geçerli?i, bir ölçme araçındaki maddelerin, ölçülmek istenen davran?? alanı yeterli düzeyde temsil edip etmedi?ini gösteren kritik bir göstergedir.

Bu amaçla, ölçek maddelerinin uygunlu?unu ve alana özgü temsil gücünü de?erlendirmek üzere geni? bir uzman görüşüne başvurulmuştur. Davran?? bilimleri, hem?irelikte yönetim, halk sa?lığı ve psikoloji alanlarında uzman toplam 14 ki?iden oluşan bir heyetin görüşleri alınmış ve bu görüşler do?rultusunda madde havuzu revize edilerek ölçe?in kuramsal yapıyı do?ru bir şekilde kapsadığı doğrulanmıştır.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizlerinde, özellikle **İç Tutarlılık** (Internal Consistency) yüksek öneme sahiptir. Ölçek geli?tirme çalışmaları, özellikle Likert tipi ölçekler için maddelerin homojenli?ini ve araçın güvenilirli?ini de?erlendirmek amacıyla yaygın olarak Cronbach Alfa katsayısından yararlanılmıştır.

Yapılan analizler sonucunda, her bir madde puanının toplam ölçek puanı ile uygun düzeyde korelasyon gösterdi?i tespit edilmiştir. Ayrıca, ölçe?i oluşturan alt boyutların tamamının ölçe?in geneliyle ilişkili oldu?u ve her bir alt boyutun ayrı ayrı güvenilir oldu?u ortaya konulmuştur. Bu bulgular, De?i?ime Kar?? Tutum Ölçe?i'nin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip oldu?unu ve tutarlı ölçümler yapabildi?ini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Kaynak içerikte Faktör Analizi'ne dair spesifik istatistiksel sonuçlar (örneğin, döndürme yöntemi, aç?kılan varyans yüzdesi) yer almamasına rağmen, güvenilirlik analizlerinin alt boyutların varlığını ve güvenilirli?ini vurgulaması, ölçek geli?tirme sürecinde **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** veya **Do?rulayıcı Faktör Analizi (DFA)** çalışmaları yapılması güçlü bir şekilde dü?ündürmektedir.

Standart ölçek geli?tirme metodolojisine göre, 57 maddelik ba?langıç havuzundan tahmini 20-25

maddelik son forma ula?mak için, faktör analizinin maddelerin indirgenmesi, ölçe?in boyutlar?n?n belirlenmesi ve yap?sal geçerli?in kan?tlanması? amac?yla kullan?ld??? varsayılmaktadır. Bu analizler, de?i?im tutumunun hangi temel bile?enlerden olu?tu?unu (örne?in, de?i?ime aç?kl?k, de?i?ime direnç, de?i?imin faydas?na inanma) ortaya ç?karm???tır.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özgün Ölçek)

Format: Likert tipi ölçek (Güvenirlilik analizlerinden ç?kar?lm???tır.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler, özellikle örgütsel ba?lamda çal??an profesyoneller (Sa?lık çal??anlar?/Hastane personeli).

Ya? Grubu: Yeti?kin (Genellikle 18 ya? ve üzeri).

Popülasyon Detaylar?: Kalite belgesi alan hastanelerde görev yapan personel üzerinde uygulanm???tır.

Test Metodolojisi: Ölçek, ba?lang?çta 57 maddelik bir havuz olu?turularak geli?tirilmittir. Uzman görüş?leri ile kapsam geçerli?i sa?lanm?? ve Cronbach Alfa analizi ile iç tutarlılık do?rulanm???tır. Nihai formun madde say?s? 20-25 civar?nda beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Tutumsal De?i?im, Örgütsel Geli?im, Psikometri, Ölçekleme, Cronbach's Alpha, ?ç Tutarlılık, Tez Çal??ması?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

Kurum E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yaz??ma Adresi: ?stanbul Üniversitesi, Sa?lık Bilimleri Enstitüsü (Tez çal??ması?nın yürütüldü?ü kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Test Y?li?: 2005

?zinler ve Ücret: Ölçek, bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirildi?inden, akademik ve ara?tırma amaçlı? kullan?mlar? için genellikle yazardan izin alınması gerekmektedir. Ticari kullan?m ücretleri hakkında bilgi mevcut de?ildir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [degisime-karsi-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Seren, ?. (2005). *De?i?ime Kar?? Tutum Ölçe?inin geli?tirilmesi ve kalite belgesi alan hastanelerde de?i?im ile örgüt kültürü aras?ndaki ili?kinin incelenmesi* (Doktora tezi). ?stanbul Üniversitesi Sa?lık Bilimleri Enstitüsü, ?stanbul.

Ulusal Tez Merkezi Kayna??: tez.yok.gov.tr

De?i?ime Kar?? Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?itirilmemelidir.

Bu akademik kaynak özetinde, ölçe?in nihai maddeleri (itemleri) listelenmemiştir. Maddelerin tamam?na ula?mak için yazar?n doktora tezine (Seren, 2005) ba?vurulması gerekmektedir.